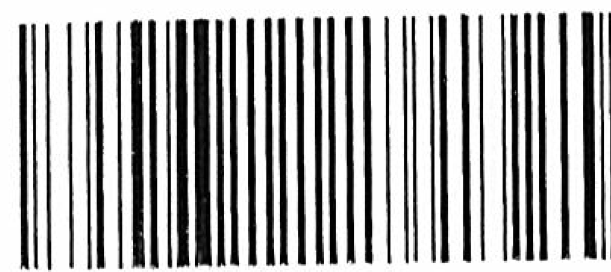

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ І НАВУКІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя М.Танка

РУСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК ХІМІЧНЫХ ТЭРМІНАЎ

Мінск 1995

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета
БДПУ імя М.Танка

Укладальнікі: І.А.Семяновіч, А.С.Ціханау, В.А.Канаш

У склад дадзенага слоуніка увайшло больш 1500 хімічных тэрмінау па агульнай, неарганічнай, аналітычнай і арганічнай хіміі.

A

абсолютный - абсалютны
абсолютный спирт - абсалютны спірт
абсорбция - абсорбцыя, -цыі
автокаталіз - аутакаталіз,-зу
адсорбция - адсорбцыя, -цыі
адсорбция избирательная - адсорбцыя выбіральная
адсобрция поверхностная - адсорбцыя паверхоуная
азеотропный - азеатропны
азокраситель - азафарбавальнік, -ка
азосоединение - азазлучэнне,-ння
азосочетание - азаспалучэнне,-ння
азот - азот, -ту
азотированный - азатаваны
азотистоводородный - азоцістававадародны
азотная кислота - азотная кіслата
азотосодержащий - азотазмяшчальны
аквасоединение - аквазлучэнне, -ння
активатор - актыватар, -ру
активация - актывацыя, -цыі
активирование - актываванне, -ння
активированный комплекс - актываваны комплекс
активированный уголь - актываваны вугаль
активность - актыунасць, -ці
актиний - актыній, -нію
акцептор - акцэптар, -ра
алгоритм - алгарытм, -му
ализарин - алізарын, -ну
алифатический - аліфатычны
алициклический - аліцыклічны
алкилирование - алкіляванне, -ння
аллонж - алондж, -джу
аллотропия - алатропія, -піі
алмаз - алмаз, -зу
альдегид - альдэгід, -ду
алюмини.. - алюміній, -нію
алюминотермия - алюмінатэрмія, -міі
алюмогидрид - алюмагідрыд, - ду
алюмосиликат - алюмасілікат, -ту
амальгама - амальгама, -мы
амальгамирование - амальгаванне, -ння
амальгамированный - амальгамаваны
аметист - аметыст, -ту
амид - амід, -ду
аминогруппа - амінагруп.., -пы
аминокислота - амінакіслата, -ты
аммиак - аміяк, -ку
аммоний - амоній, -нію
аммонийные соли - аманійныя со..і
аммофос - амафос, -су
аморфный - аморфны
амфотерный - амфатэрны
анализ - аналіз, -зу
анализ качественный - аналіз якасны
анализ количественный - аналіз колькасны
анализировать - аналізаваць

аналог - ана́лаг, -га
ангидрид - ангідрыд, -ду
анион - аніён, -на
анод - анод, -да
аномалия - анама́лія, -лії
аномальное явление - анамальная з'ява
антипараллельный - антыпаралельны
апатит - апатыт, -ту
аппарат - апарат, -та
аппарат Киппа - Кіпаў апарат
аромат - водар, -ру ; пах, -па́ху ; духмянасць, -цці
ароматический - араматычны
ароматный - духмяны, водарны, пахучы
арсин - арсін, -ну
асбест - азбест, -ту
ассиметрический - асіметрычны
ассоциированный - асацыява́ны
астат - астат, -ту
атмосфера - атмасфера, -ры
атом - атам, -ма
атомистика - атамістыка; -кі
атомно-молекулярное учение - атамна-малекулярнае вучэнне
ацетат - ацэтат, -ту
ацетилен - ацэтылен, -ну
ацетон - ацэтон, -ну
ацилирование - ацыліява́нне, -ння

Б

баня - баня, -ні
баня водяная - баня вадзяная
баня песочная - баня пясочная

банка - слоік, -ка
барий - барый, -рыю
барометр - барометр, -ра
барьер активационный - бар'ер актывацыйны
барьер энергетический - бар'ер энергетычны
башня - вежа, -жы
безводный - бязводны
безгранично - бязмежна
безопасность - бяспека, -кі ; бяспечнасць, -ці
меры безопасности - меры засцярогі
безразличный - абыякавы
безразмерный - безразмерны ; беспамерны
безразмерная величина - безразмерная велічыня
белок - бялок, -бялка
бериллий - берылій, -лію
бертолетова соль - берталетава соль
бесконечность - бесканечнасць, -ці ; бясконцасць, -ці
беспорядок - беспарадак, -дку ; бязладдзе, -ддзя ; хаос, -су
беспорядочное движение - бязладны (хаатычны) рух
бесцветный - бясколерны ; бясколяровы ; які не мае колеру
бета -излучение - бэта-выпраменьванне, -ння
бета-лучи - бэта-праmяні
бимолекулярный - бімалекулярны
бинарный - бінарны
биокатализ - біякаталіз, -зу
биолог - біёлаг, -га
биологический - біялагічны
благородный - высакародны

блеск - бляск, бляску ; бліск, бліску
блестеть - блішчаць
блестящий - бліскучы
бор - бор, бору
брожение - браджэнне, -ння
бром - бром, брому
бромирование - брамаванне, -ння
бронза - бронза, бронзы
брызги - пырскі, -каў
бура - буракс, -су
буфер - буфер, -ра
буферная смесь - буферная сумесь
бюретка - бюрэтка, -кі

В

вакантный - вакантны, пусты
вакуум - вакуум, -му
валентность - валентнасць, -ці
ванадий - ванадый, -дыю
ванна - ванна, -ны
ванна электролитическая - ванна электралітычная
вводить (понятие) - уводзіць (паняцце)
вводить (газ) - дабавіць, дадаць (газ)
величина - велічыня, -ні
вероятность - імавернасць, -ці ; верагоднасць, -ці ; магчымасць, -ці
вес - вага, -гі
весовая комната - вагавы (пакой) ; важніца, -цы

весовой анализ - вагавы аналіз
весовые отношения - вагавыя суадносіны
весы - вагі, -гаў ; шалі, -ляў
вещество - рэчыва, -ва
вещество взрывчатое - рэчыва выбуховае
обмен веществ - абмен рэчываў
взаимовлияние - узаемаўплыў, -лыву
взаимодействие - узаемадзеянне, -ння
взаимопревращение - узаемаператварэнне, -ння
взаимосвязь - узаемасувязь,-зі
взбалтывать - ообтаць, узбоўтваць
взвесь - за́вісь, -сі ; суспензія, -зіі
взвесить - узважыць
взвешивание - узва́жанне, -ння
взвешивать - важыць ; узважваць
взорваться - выбухнуць
взрыв - выбух, -ху
взрывоопасный - выбухованебяспечны
взрывчатый - выбуховы
висмут - вісмут, -ту
включение - уключэнне, -ння
вкус - смак, сма́ку
вкусовой - смакавы
влага - вільгаць, -ці
влажный - вільготны
влияние - уплыў, уплыву
вместимость - умяшчальнасць, -ці
внешний - знешні, вонкавы
внешний энергетический уровень - знешні энергетычны узровень
внутренний - унутраны
внутрикомплексный - унутрыкомплексны
вода - вада, -ды
вода дистиллированная - вада дыстыляваная
вода жесткая - вада жорсткая

вода мягкая - вада мяккая
вода тяжелая - вада цяжкая
водоотнимающий - водаадборны ; водаадымальны
водород - вадарод, -ду
водоструйный насос - водаструменная помпа
возбуждение - узбуджэнне, -ння
возбужденный - узбуджаны ; узрушаны
возбужденное состояние - узбуджаны стан
возгонка - вазгонка, -кі ; сублімацыя, -цыі
возгоняться - вазганяцца ; сублімаваць
воздействие - уздзеянне, -ння
воздух - паветра, -ры
возникновение - узнікненне, -ння
волна - хваля, -лі
волновая теория - хвалевая тэорыя
вольфрам - вальфрам, -му
воронка - лейка, -кі
воронка делительная - лейка дзялільная
воронка капельная - лейка кропельная
воспламенение - загаранне, -ння ; запальванне, -ння
воспроизведение - узнаўленне, -ння ; аднаўленне, -ння
восстановитель - аднаўнік, -ка
восстановительный - аднаўленчы
восстановление - аднаўленне, -ння
впитывать - убіраць (всасывать) ; усмоктваць
вращение - вярчэнне, -ння ; кручэнне, -ння
время - час, -су
время жизни частицы - час існавання часцінкі
с течением времени - з цягам часу
всасываться - усмоктвацца
встряхивание - устрэсванне, -ння
встряхнуть - страсянуць
вторичный - другасны
вторичный спирт - другасны спірт
вторичный (второстепенный) - другарадны
вторичные признаки - другарадныя адзнакі
вывод - вывад ; выснова ; вынік
выделение - вылучэнне, -ння
выделяться - вылучацца
выкристаллизовывать - выкрышталізоўваць
выпадение - выпаданне, -ння
выпаривание - выпарванне, -ння
выпаривать - выпарваць
выражение - выраз, -зу
выразить - перадаць ; паказаць
вытяжка - выцяжка, -кі
выщелачивание - вышчалочванне, -ння
вязкость - вязкасць, -ці

Г

газ - газ, газу
газ гремучий - газ грымучы
газ благородный - газ высакародны
газометр - газаметр, -ра ; газазборнік, -ка
газообразный - газападобны
галлий - галій, -лію
галоген - галаген, -ну
галогенирование - галагенаванне

галогеноводород - галагенавадарод, -ду
галогенопроизводные - галагенавытворныя
гальванический - гальванічны
гальванометр - гальванометр, -ра
гальванопластика - гальванапластыка, -кі
гальваностегия - гальванастэгія, -гіі
гамма-лучи - гама-прамяні
гашеная известь - гашаная вапна
гашение - гашэнне, -ння
гелий - гелій, -лію
гель - гель, гелю
гемоглобин - гемаглабін, -ну
германий - германій, -нію
гетерогенный - гетэрагенны
гетеролитический - гетэралітычны
гетероциклический - гетэрацыклічны
гибридизация - гібрыдызацыя, -цыі
sp^3-гибридные орбитали - sp^3-гібрыдныя арбіталі
гигроскопический - гіграскапічны
гидрат - гідрат, -ту
гидратация - гідратацыя, -цыі
гидратированный - гідратаваны
гидратная оболочка - гідратная абалонка
гидрирование - гідраванне, -ння
гидрогенизация - гідрагенізацыя, -цыі
гидрогенизированный - гідрагенізаваны
гидроксилирование - гідраксіляванне, -ння
гидролиз - гідроліз, -зу
гидрофильный - гідрафільны
гидрофобный - гідрафобны
глицерин - гліцэрына, -ны
глюкоза - глюкоза, -зы
гниение - гніенне, -ння
гомогенный - гамагенны
гомолитический - гамалітычны
гомолог - гамолаг, -га
гомологический ряд - гамалагічны рад (шэраг)
горлышко - рыльца, -цы
граница - граніца, -цы ; мяжа, мяжы
граничить - межаваць
граничный - гранічны
грозовой разряд - навальнічны разрад
группа - група, -пы
группировка - групоўка, -кі

Д

давление - ціск, ціску
давление атмосферное - ціск атмасферны
под давлением - пры ціску
движение - рух, руху
движущий - рухаючы
двойной - двайны ; падвойны
двойственный - дваісты
двухатомный - двухатамны

двухвалентный - двухвалентны
дегидрирование - дэгідраванне, -ння
действие - дзеянне, -ння ; уздзеянне, -ння
действовать - дзейнічаць ; уздзейнічаць
кислота действует на металлы - кіслата уздзейнічае на металы
дейтерий - дэйтэрый, -рыю
декантация - дэкантацыя, -цыі
делительная воронка - дзялільная лейка
дельта - дэльта
денатурат - дэнатурат, -ту
дефект - дэфект, -ту
диазосоединение - дыязазлучэнне, -ння
диазосоставляющая - дыязаскладаючая
диазотирование - дыязатаванне, -ння
диамагнитный - дыямагнітны
диапазон - дыяпазон, -ну
димеризация - дымерызацыя, -цыі
диполь - дыполь, -ля
дипольный момент - дыпольны момант
диспергировать - дыспергаваць ; раздрабняць
дисперсионный - дысперсійны
дисперсный - дысперсны
диспропорционирование - дыспрапарцыянаванне, -ння
диссоциация - дысацыяцыя, -цыі
диссоциировать - дысацыяваць ; распадацца
дистиллированная вода - дыстыляваная вада
дистилляция - дыстыляцыя, -цыі
диффузия - дыфузія, -зіі
диэлектрический - дыэлектрычны
длина - даўжыня, -ні
длина волны - даўжыня хвалі
длина связи - даўжыня сувязі
добавление - дабаўленне, -ння ; дадаванне, -ння
добавлять - дабаўляць; дадаваць
добавочный - дадатковы
добывать - здабываць
добыча - здабыча, -чы
доказательство - доказ, -зу
доломит - даламіт, -ту
доля - доля ; частка
доля массовая - доля масавая
доля молярная - доля малярная
домна - домна, -ны
донор - донар, -ра
донорно-акцепторный - донарна-акцэптарны
досуха - насуха
древесный уголь - драўляны вугаль
дуализм - дуалізм, -му
дубильные вещества - дубільныя рэчы
душистый - пахучы, духмяны

Е

единица - адзінка, -кі
единичный - адзінкавы
едкий - едкі
ёмкость - ёмістасць, -ці
естественно-научный - прыродазнаўчанавуковы

естественный - прыродны ; прыродазнаўчы ; натуральны
естествознание - прыродазнаўства, -ва

Ж

жаропрочность - гарачатрываласць, -ці
жаростойкость - гарачаўстойлівасць, -ці
желатин - жэлацін, -ну
железный - жалезны
железо - жалеза, -за
жесткие условия - жорсткія умовы
жёсткость - жорсткасць, -ці
жидкий - вадкі
жидкость - вадкасць, -ці
жизнедеятельность - жыццядзейнасць, -ці
жир - тлушч, тлушчу
жир растительный - алей, алею
жирный - тлусты

З

завершенный - завершаны
зависимость - залежнасць, -ці
загрязненный - забруджаны
зажечь - запаліць
зажим - заціск, -ку ; заціскачка, -чкі
закономерность - заканамернасць, -ці
закрепить - замацаваць
закрепитель - замацавальнік, -ка
залежи - паклады, -даў ; залежы, -жаў
замедление - запавольванне, -ння
замерзание - замярзанне, -ння
заместитель - замяшчальнік, -ка ; намеснік, -ка
замещать - замяшчаць
замещение - замяшчэнне, -ння
запах - пах, паху
обладающий запахом - пахкі ; які мае пах
запрет - забарона, -ны
заряд - зарад, -ду
заряд одноименный - зарад аднайменны ; зарад таго-ж знаку
заряд отрицательный - зарад адмоўны
заряд положительный - зарад дадатны
затрата - затрата, -ты ; выдатак, -ку
затратить энергию - выдаткаваць энергію
защита - абарона, -ны
защита (предохранение) - засцярога, -гі ; ахова, -вы
защитное покрытие - засцерагальная пакрыццё
зеркало - люстра; -ра ; люстэрка, -ка
зеркальный - люстраны
звено - звяно, -на
структурное звено полимерной цепи - структурнае звяно палімернага ланцуга
звук - гук, гуку
знаменатель дроби - назоўнік дробу
привести к одному знаменателю - прывесці да аднаго назоўніка

знание - веды, -дау
зола - попел, -лу
золото - золата , -та
золочение - залачэнне, -ння
золь - золь, золю

И

идеальный - ідэальны
избирательность - выбіральнасць, -ці
избыток - лішак, -шку
с избытком - з лішкам
избыточное количество - залішняя колькасць
известковая вода - вапнавая вада
известняк - вапняк, -ку
известняковый - вапняковы
известь - вапна, -ны
извлекать - здабываць ; даставаць
извлечение - здабыванне, -ння ; вылучэнне, -ння
извне - звонку
излучать - выпраменьваць
излучение - выпраменьванне, -ння
измельчение - драбненне, -ння ; здрабненне, -ння
измельченный - здроблены
изменять - мяняць ; змяньваць
изменяемость - зменнасць, -ці
измерение - меранне, -ння ; вымярэнне, -ння
измерительная посуда - вымяральная пасуда ; вымяральны посуд
измерить - змераць ; вымераць

изображение - адлюстраванне, -ння
изолированный - ізаляваны
изомер - ізамер, -ра
изомерия - ізамерыя, -рыі
изомерия зеркальная - ізамерыя люстраная
изомерия координационная - ізамерыя каардынацыйная
изомерия ионизационная - ізамерыя іанізацыйная
изомерия пространственная - ізамерыя прасторавая
изомерия структурная - ізамерыя структурная
изоморфизм - ізамарфізм, -му
изотонический коэффициент - ізатанічны каэфіцыент
изумруд - ізумруд, -да
ингибитор - інгібітар, -ру
индий - індый, -дыю
индикатор - індыкатар, -ра
индифферентный - індыферэнтны
индукционный эффект - індукцыйны эфект
инертный - інертны
инициатор - ініцыятар, -ра
инициирование - ініцыяванне,-ння ; зачын, -ну
интервал - інтэрвал, -лу
интерполировать - інтэрпаляваць
интерполяция - інтэрпаляцыя, -цыі
инфракрасное излучение - інфрачырвонае выпраменьванне
ион - іон, іона
ионизация - іанізацыя, -цыі
ионит - іаніт, -ту
ионное произведение воды - іонны здабытак (множыва) вады
ионообмен - іонаабмен, -ну

ионообменный - іонаабменны
ионосфера - іанасфера, -ры
иридий - ірыдый, -дыю
исключение - выключэнне, -ння
искомая - шукаемая
искусственный - штучны; ненатуральны
испарение - выпарэнне, -ння
использовать - ужываць ; выкарыстоўваць
испытать - выпрабаваць ; адчуваць
исследование - даследаванне, -ння ; доослед, -ду
исследуемый - даследаваны
истинный - сапраўдны
источник - крыніца, -цы
источнік тока - крыніца току (электрычнасці)
исходное вещество - выходнае рэчыва

Й

йод - ёд, ёду
йодид - ёдыд, -ду
йодированный - ёдаваны
йодометрия - ёдаметрыя, -рыі
йодоформ - ёдаформ, -му

К

кадмий - кадмій, -мію
кажущийся - уяўны
каление - напал, -лу ; гартаванне, -ння
до белого каления - да белага напалу
калибровка - каліброўка, -кі
калий - калій, -лію

каломель - каламель, -лі
калория - калорыя, -рыі
кальцинирование - кальцыніраванне, -ння ; кальцынаванне, -ння
кальций - кальцый, -цыю
канцероген - канцэраген, -ну
капать - капаць ; крапаць
капельница - кропельніца, -цы
капельный - кропельны
капиляр - капіляр, -ра
капля - капля, -лі ; кропля, -лі
прибавлять по каплям - дабаўляць (дадаваць) па кроплях
карандаш - карандаш, -ша ; аловак, алоўка
карандаш для стекла - аловак на шкло
карбамид - карбамід, -ду
карбид - карбід, -ду
карбоксил - карбаксіл, -лу
карбонат - карбанат, -ту
карбонил - карбаніл, -лу
карборунд - карбарунд, -ду
катализ - каталіз, -зу
катализатор - каталізатар, -ра
катализировать - каталізаваць
каталитический - каталітычны
катион - катыён, -на
катод - катод, -да
каустик - каўстык, -ку
каустическая сода - каўстычная сода
каучук - каўчук, -ку
качественный - якасны
качество - якасць, -ці
квант - квант, кванта
кварц - кварц, кварцу
кварцевый - кварцавы
квасцы - галын, -ну

керосин - га́за, -зы
кинетика - кінетыка, -кі
кинетический - кінетычны
киноварь - кінава́р, -ры
кипяток - кі́пень, -пню
кипячение - кіпячэнне, -ння ; гатаванне, - ння
кипяченая вода - кіпячоная вада ; гатава́ная вада
кирпич - цэгла, -лы
кислород - кісларод, -ду
кислородосодержащий - кіслародазмяшчальны
кислота - кіслата, -ты
классификация - класіфікацыя, -цыі
клейстер - кле́йстар, -ру
коагулирование - каагулява́нне, -ння
коагуляция - каагуляцыя, -цыі
кобальт - кобальт, -ту
ковалентность - кавалентнасць, -ці
ковкость - коўкасць, -ці
кокс - кокс, коксу
колба - колба, -бы
колебание - калыханне, -ння ; хістанне, -ння ; (в вертикальном направлении) ваганне,-ння
колебание волны - ваганне хвалі
колебание температуры - хістанне тэмпературы
количественный - колькасны
количество - колькасць, -ці
коллоид - калоід, -ду
коллоидные растворы - калоідныя растворы

калориметр - каларымэтр, -ра
колориметрический - каларыметрычны
колориметрия - каларыме́трыя, -рыі
кольцо - ко́льца, -ца
комовая сера - камяковая сера
комплекс - комплекс, -су
комплексные соединения - комплексныя злучэнні
комплексообразование - комплексаутварэнне, -ння
комплексообразователь - комплексаутваральнік, -ка
компонент - кампанент, -та
конденсация - кандэнсацыя, - цыі
константа - канстанта, -ты
константа гидролиза - канстанта гідролізу
константа диссоциации - канстанта дысацыяцыі
константа нестойкости - канстанта нетрываласці
константа равновесия - канстанта раўнавагі
константа скорости - канстанта хуткасці
конфигурация - канфігурацыя, -цыі
конформация - канфармацыя, -цыі
концентрация - канцэнтрацыя, - -цыі
концентрированный - канцэнтраваны
координация - каардынацыя, -цыі
коптящее пламя - полымя, якое куры́ць
корпускула - карпускула, -лы
корродировать - карадзіраваць
коррозия - карозія, -зіі
корунд - карунд, -ду
косвенный - ускосны
коэффициент - каэфіцыент, -та

краситель - фарбавальнік, -ка
краска - фарба, -бы
кратность - кратнасць,-ці
крахмал - крухмал, -лу
крекинг - крэкінг, -гу
кремнезем - крэменязём, -му
кремний - крэмній, -нію
кремниевый - крэмніевы
кристалл - крышталь, -ля
кристаллизатор - крышталізатар, -ра
кристаллический - крышталічны
кристаллогидрат - крышталегідрат, -ту
кроваво-красный - крывавачырвоны
круг - ко́ла, -ла
круговорот - кругаварот, -ту
купорос - купарва́с, -су

Л

лаборатория - лабараторыя, -рыі
лазурь (краска) - лазу́рак, -рку ;(о цвете) блакіт, -ту
лазурь берлинская - лазу́рак берлінскі
лакмус - лакмус, -су
лакмусовая бумажка - лакмусавая паперка
лантан - лантан, -ну
латунь - латунь, -ні ; мо́сенж, - жу
легковоспламеняющийся - які лёгка загараецца
легкоплавкий - лёгкаплаўкі
литий - літый, -тыю

литосфера - літасфера, -ры
литр - літр, літра
лудить - лудзіць
луженый - лу́джаны
луч - праме́нь, -мяня
лютеций - лютэцый, -цыю

М

магнетизм - магнетызм, -му
магний - магній, -нію
магнийорганический -магнійарганічны
магнит - магніт, -та
максимальный - максімальны
максимум - максімум, -му
марганец - марганец, -нцу
масло - масла, -ла ; (растительное) алей, алею
масло смазочное - масла змазачнае
масляная кислота - масляная кіслата
масса - маса, -сы
материя - матэрыя,-рыі
медь - медзь, медзі
межатомный - міжатамны
межмолекулярный - міжмалекулярны
мел - мел, мелу ; (для писания) крэйда, -ды
мелкокристаллический - дробнакрышталічны
мельчайший - найдрабнейшы ; самы дробны
мельчение - драбненне, -ння ; крышэнне, -ння
мембрана - мембрана, -ны
менделеевий - мендзяле́вій, -вію
мензурка - мензурка, -кі
местоположение - месцазнаходжанне

месторождение - месцараджэнне, -ння ; радовішча, -шча
металл - метал, -лу
металлический - металічны
метил - метыл, -лу
метиловый - метылавы
метиловый оранжевый - метылавы аранжавы
метод - метад, -ду
мешать - мяшаць
микроскоп - мікраскоп,-па
минерал - мінерал, -лу
минимум - мінімум,-му
мицелла - міцэла, -лы
многоатомный - мнагаатамны ; шмататамны
модификация - мадыфікацыя, -цыі
модификация аллотропическая - мадыфікацыя алатрапічная
молекула - малекула, -лы
молибден - малібдэн, - ну
моль - моль, моля
молярный - малярны
момент - момант, -ту
момент дипольный - момант дыпольны
моносахарид - монацукрыд, -ду
мостик - мосцік, -ка
мостик кислородный - мосцік кіслародны
мочевина - мачавіна, -ны
моющие средства - мыйныя сродкі
мрамор - мармур, -ру
мраморный - мармуровы
муравьиная кислота - мурашыная кіслата
мутный - мутны
муть - муць, муці ; каламуць, -ці

мыло - мыла, ла
мышьяк - мыш'як, -ку

Н

наблюдать - наглядаць ; назіраць ; выяўляць
наблюдается при давлении I атм. - назіраецца (выяўляецца) пры ціску у адну атмасферу
наблюдение - нагляданне, -ння ; назіранне, -ння
набухание - набуханне. -ння ; набраканне, -ння
навеска - наважка, -кі
нагревание - награванне, -ння
накаливание - напальванне, -ння
накипь - накіп, -пу
наполнять - напаўняць
направление - напрамак, -мку ; накіраванне, -ння ; кірунак, -нку
по направлению к... - у напрамку да... ; у кірунку да...
направленность - накіраванасць, -ці
напряжение - напружанне, -ння
наружный - знешні ; вонкавы ; знадворны
насос - помпа, -пы
насос водоструйный - помпа вадаструменная
насыщенность - насычальнасць, -ці ; насычанасць, -ці
насыщенный раствор - насычаны раствор
натрий - натрый, -рыю
натрий едкий - натр едкі
натронная известь - натронная вапна

нашатырный спирт - нашатырны спірт
нашатырь - нашатыр, -ру
неводный растворитель - няводны растваральнік
негашеная известь - нягашаная вапна
неделимый - непадзельны
незаменимый - незаменны
нейтрализация - нейтралізацыя, -цыі
нейтрон - нейтрон, -на
нелетучий - нелятучы
неметалл - неметал, -лу
необратимый - неабарачальны
неон - неон, -ну
неорганический - неарганічны
неподеленная электронная пара - непадзеленая электронная пара
неполярный - непалярны
непредельный углеводород - неграцічны вуглевадарод
непрерывный - бесперапынны
непроницаемость - непранікальнасць, -ці
нерастворимый - нераставаральны
несвязывающий - несувязны
несмешивающиеся - якія не змешваюцца
неспаренные электроны - няспараныя (няпарныя) электроны
неустойчивый - няўстойлівы ; нетрывалы
нефть - нафта, -ты
никелирование - нікеліраванне, - ння
никель - нікель, -лю

ниобий - ніобій, -бію
нитрат - нітрат, -ту
нитрид - нітрыд, -ду
нитрит - нітрыт, -ту
нитрование - нітраванне, -ння
нитрирующая смесь - нітруючая сумесь
номенклатура - наменклатура, -ры
нормальность - нармальнасць, -ці
ноль - нуль, нуля
нуклеиновый - нуклеінавы
нуклеопротеид -нуклеапратэід, -ду
нуклеофильность - нуклеафільнасць, -ці

О

обесцветить - пазбавіць колеру ; абясколерыць
обесцвечивание - пазбаўленне колеру ; абясколерванне, -ння
обесцвечивать - пазбаўляць колеру ; абясколерваць
обжиг - абпальванне -ння
обзор - агляд, -ду
обзорная таблица - аглядная табліца
облако электронное - воблака электроннае
облучать - апрамяняць ; апраменьваць
облучение - апрамяненне, -ння ; апраменьванне, -ння
обмен - абмен, -ну
обнаруживать - выяўляць
реакция обнаружения - рэакцыя выяўлення
обобществление - абагульненне, -ння

оболочка - абалонка, -кі
оборудование - абсталяванне, -ння
образец - узор, -ру ; проба, -бы
образование (создание) - утварэнне, -ння
обратимость - абарачальнасць, -ці
обратимый - абарачальны
обратимая реакция - абарачальная рэакцыя
обратный - адваротны ; зваротны
обратная реакция - зваротная рэакцыя
обугливать - асмальваць ; апальваць
объем - аб'ём, -му
огнеупорный - вогнетрывалы
огонь - агонь, -гню
одинарный - адзінарны
одноатомный - аднаатамны
одновалентный - аднавалентны
одноосновный - аднаасноўны
озон - азон, -ну
окалина - акаліна, -ны
окисел - вокісел, -слу
окисление - акісленне, -ння
окислитель - акісляльнік, -ка
окислительно-восстановительная реакция - акісляльна-аднаўленчая рэакцыя
окись - вокіс, -су
окраска - афарбоўка, -кі
окрашенный - афарбаваны
раствор, окрашенный в красный цвет, - раствор чырвонага колеру

окружающая среда - навакольнае асяроддзе
оксид - аксід, -ду
оксид амфотерный - аксід амфатэрны
оксид кислотный - аксід кіслотны
оксид основной -аксід асноўны
оксид солеобразующий - аксід солеутваральны
олеиновая кислота - алеінавая кіслата
олефины - алефіны, -наў
олигосахариды - алігацукрыды, -даў
олово - волава, -ва
омыление - амыленне, -ння
определение - азначэнне, -ння ; вызначэнне, -ння
неточное определение - недакладнае азначэнне
определять - вызначаць
оптический - аптычны
опыт - дослед, -ду
орбита - арбіта, -ты
орбиталь - арбіталь, -лі
органический - арганічны
ориентация - арыентацыя, -цыі
ортофосфорная кислота -артафосфарная кіслата
осадок - асадак, -дку
осадитель - асаджальнік, -ка
осаждать - асаджваць
осаждение - асаджэнне, -ння
осмос - осмас, -су
основание - аснова, -вы
основность - асноўнасць, -ці
остаток - рэшта, -ты ; астатак, -тку
осушать - асушваць

отделить осадок - аддзяліць асадак
отношение - адносіны, -сін
в обратном отношении - у адваротных адносінах
отравление - атручэнне, -ння
отравляющие вещества - атрутныя рэчывы
отрицательный - адмоўны
отрицательное число - адмоўны лік
отталкивание - адштурхванне, -ння ; адпіхванне, -ння
оттенок - адценне, -ння
оттитровать - адцітраваць
оттягивать - адцягваць
отфильтровать - адфільтраваць
отщепление - адшчапленне, -ння
охлаждать - ахалоджваць ; астуджваць
охлаждение - ахаладжэнне, -ння
очистка - ачыстка, -кі
ошибка - памылка, -кі

П

палладий - паладый, -дыю
пар - пара, -ры
пар водяной - пара вадзяная
парамагнетизм - парамагнетызм, -му
парциальный - парцыяльны
пассивирование - пасівіраванне, -ння
пепел - попел, -лу
первичный - першасны

перегонка - перагонка, -кі
перегонный аппарат - перагонны апарат
перегруппировка - перагрупоўка, -кі ; перагрупоўванне, -ння
перекись - паракіс, -су
перекись водорода - паракіс вадароду
перекристаллизация - перакрышталізацыя, -цыі
перекрывание атомных орбиталей - перакрыванне атамных арбіталяў
переменный - пераменны
перемешивание - перамешванне, -ння
переработка - перапрацоўка, -кі
пересыщенный - перанасычаны
период - перыяд, -ду
период полураспада - перыяд паўраспаду
периодический закон - перыядычны закон
периодичность - перыядычнасць, -ці
песок - пясок, -ску
пестик - песцік, -ка ; таўкачык, -ка
печь - печ, печы
печь доменная - печ доменная
печь муфельная - печ муфельная
пинцет - пінцэт, -та
пипетка - піпетка, -кі
пиролиз - піроліз, -зу
пиролюзит - піралюзіт, -ту
пирометаллургия - піраметалургія, -гіі
плавление - плаўленне, -ння
пламя - полымя, -мя
пластмасса - пластмаса, -сы

платина - плаціна, -ны
пленка - плёнка, -кі ;
плеўка, -кі
плотность - шчыльнасць, -ці
по, согласно (чему) - паводле (чаго)
реакция идет по уравнению - рэакцыя ідзе паводле ўраўнення
побочное квантовое число - пабочны квантавы лік
побочный продукт - пабочны прадукт
поваренная соль - -кухонная соль
поверхность - паверхня, -ні
поглощать - паглынаць ;
убіраць
погрешность-хібнасць, -ці
погрешность абсолютная - хібнасць абсалютная
погрешность относительная - хібнасць адносная
погружать - апускаць
подвергать воздействию - падвяргаць уздзеянню ;
уздзейнічаць
подвижное равновесие - рухомая раўнавага
подвижность - рухáвасць, -ці
подвижный - рухомы ; рухáвы
подвижное равновесие - рухомая раўнавага
подгруппа - падгрупа, -пы
подкислять - падкісляць
подогревать - падаграваць
подуровень - падузровень ,
падузроўню
подчиняться закону - падпарадкоўвацца закону

подщелачивать - падшчалочваць
показатель водородный - паказчык вадародны
покой - спакой, -кою
масса покоя - маса спакою
полезный - карысны
поливиниловый спирт - палівінілавы спірт
поликонденсация - полікандэнсацыя, -цыі
полимеризация - полімерызацыя, -цыі
полимеры - палімеры, -раў
полисахарид - поліцукрыд, -ду
полнота осаждения - паўната асаджэння
положительный - дадатны
полоний - палоній, -нію
полупроводник - паўправаднік, -ка
получать вещество - атрымліваць рэчыва ; здабываць рэчыва
поляризация - палярызацыя, -цыі
поляризованный - палярызованы
поляризуемость - палярызуемасць, -ці
полярность - палярнасць, -ці
помещать - змяшчаць
помутнение - памутненне, -нне
понижение - паніжэнне, -ння
понятие - паняцце, -цця
порошок - парашок, -шку
растереть в порошок - расцерці ў парашок
порядок реакции - парадак рэакцыі
постоянный - пастаянны
посуда - пасуда, -ды ; посуд, -ду
посуда измерительная -пасуда вымяральная

посуда стеклянная - пасуда шкляная
посуда химическая - пасуда хімічная
потенциал - патэнцыял, -лу
поток - паток, -ку ;
струмéнь, -мéня
превращать - ператвараць
превращение - ператварэнне, -ння
превращение жидкости в пар - ператварэнне вадкасці ў пару
предвнешний - перадзнешні
предельный углеводород - гранічны вуглевадарод
предмет - прадмет, -та
предотвращать - прадухіляць
предохранять - засцерагаць ;
ахоўваць
предсказывать - прадказваць
представление (о чем) - погляды (на што) ; уяўленне, -ння
представлять - уяўляць ;
прадстаўляць
преобладать - пераважаць
преобразование - пераўтварэнне, -ння
прерывистость - перарывістасць, -ці
прибавлять - прыбаўляць ;
дабаўляць, дадаваць
прибор - прылада, -ды ;
прыбор, -ра ; апарат, -та
приближенный ответ - прыблíжаны адказ
приблизительно- прыблізна

приведенный к нормальным условиям - прыведзены да нармальных умоў
приготовить раствор - прыгатаваць раствор
приготовление - прыгатаванне, -ння
приемник - прыёмнік, -ка
признак - адзнака, -кі ;
прыкмета,-ты
применение - прымяненне, -ння ;
скарыстанне, -ння ; ужыванне, -ння
примесь - прымесь, -сі ; прымешка -кі
принцип неопределенности - прынцып неазначальнасці
приобретать окраску - набываць колер
присоединение - далучэнне, -ння
присутствие - прысутнасць, ці ;
наяўнасць, -ці
притяжение - прыцяжэнне, -ння
проба - проба, -бы
пробирка - прабірка, -кі
пробка - корак, -рка ; пробка, -кі
закрыть пробкой - закаркавáць ;
закрыць пробкай
проводник тока - праваднік току (электрычнасці)
продолжительность - працягласць, -ці
продувать - прадзімáць
продукт - прадукт, -ту
продукт конечный - прадукт выніковы
продукт промежуточный - прадукт прамежкавы (прамежны)
прозрачный - празрысты

1Ба 66966

произведение - здабытак, -тку ; множыва, -ва
произведение растворимости - здабытак раствапальнасці
прокаливание - гартаванне, -ння ; абпальванне, -ння
прокаливать проволоку - гартаваць дрот
промежуток - прамежак, -жку
промежуточный - прамежкавы
промывать - прамываць
промывная вода - прамыўная вада
промышленность - прамысловасць, -ці
проницаемость диэлектрическая - пранікальнасць дыэлектрычная
пропионовая кислота - прапіёнавая кіслата
пропускать воздух - прапускаць паветра
пространственная стуктура - прасторавая структура
пространство - прастора, -ры
протекание - працяканне, -ння
противодействие - процідзеянне, -ння ; супрацьдзеянне, -ння
противоположный - процілеглы ; супрацьлеглы
противоречие - супярэчнасць, -ці
протон - пратон, -на
процент - працэнт, -та
процентное содержание - працэнтная колькасць
процесс - працэс, -су
прочность - трываласць, -ці
проявитель -праявіцель, -лю

птиалин - птыалін, -ну
пустой - парожні ; пусты
пучок лучей - пучок прамянёў

Р

работа (действие, деятельность) - работа, -ты ; (занятие, труд) праца, -цы
единица работы - адзінка работы
работа научная - праца навуковая
равенство - роўнасць, -ці
знак равенства - знак роўнасці
равновесие - раўнавага, -гі
равновесный - раўнаважны
равноценный - раўнацэнны; раўнаварты
радий - радый, -дыю
радикал - радыкал, -ла
радиоактивность - радыёактыўнасць, -ці
радиус - радыус, -са
радон - радон, -ну
разбавить - разбавіць ; развесці
разбавление - разбаўленне, -ння ; развядзенне, -ння
разбавленный - разбаўлены; разведзены
разветвление - разгаліна́ванне, -ння
разветвленная цепь - разгаліна́ваны ланцуг
разгонка - разгонка, -кі
разделение - раздзяленне, -ння
раздробление - раздрабленне, -ння ; раздрабненне, -ння
разложение - раскладанне, -ння

разновес - гіры, -раў ; ед.ч. гіра, -ры ; гірка, -кі
разность - рознасць, -ці
разрушение - разбурэнне, -ння
разрыв - разрыў, -рыву
раковина водопроводная - ракавіна водаправодная
раскаленный - распалены ; гарачы
раскаленное железо - распаленае жалеза
распад - распад, -ду
распадаться - распадаецца
расплав - расплаў, -плаву
расплавить - расплавіць
распознавать - распазнаваць
расположение - размяшчэнне, -ння
распределение - размеркаванне, -ння
распространенность - распаўсюджанасць, -ці
расстояние - адлегласць, -ці
расталкивание - расштурхванне, -ння
расталкиваться - расштурхвацца
раствор - раствор,-ру
растворение - растварэнне, -ння
растворенный - растворыны
растворимость - растваральнасць, -ці
растворимый - растваральны
растворитель - растваральнік, -ку
расходовать - расходаваць ; выдаткоўваць

израсходовать энергию - зрасходаваць энергію
расчет - разлік, -ку
расширение - расшырэнне, -ння
расщепление - расшчапленне, -ння
реагент - рэагент, -ту
реагирование - рэагаванне, -ння
реагировать - рэагаваць
реактив - рэактыў, -тыву
реакционноспособный - рэакцыйназдольны
реакция - рэакцыя, -цыі
реакция замещения - рэакцыя замяшчэння
реакция обмена - рэакцыя абмену
реакция образования - рэакцыя утварэння
реакция осаждения - рэакцыя асаджэння
реакция присоединения - рэакцыя далучэння
реакция разложения - рэакцыя раскладання
реакция соединения - рэакцыя злучэння
реакция среды - рэакцыя асяроддзя
реакция кислая - рэакцыя кіслая
реакция щелочная - рэакцыя шчолачная
реакция качественная - рэакцыя якасная
реакция необратимая - рэакцыя неабарачальная
реакция обратимая - рэакцыя абарачальная
реакция окислительно-восстановительная - рэакцыя акісляльна-аднаўленчая

реакция прямая - рэакцыя прамая
реакция обратная - рэакцыя адваротная (зваротная)
реакция ступенчатая - рэакцыя ступеньчатая (паступовая)
реакция цепная - рэакцыя ланцуговая
регенерация - рэгенерацы-, -цыі
резина - гу́ма, -мы; рызіна, -ны
резиновый - гу́мавы
ректификация - рэктыфікацыя, -цыі
рений - рэній, -нію
рентген - рэнтген, -ну
рентгеновские лучи - рэнтгенавы праменні
рентгеноструктурный анализ - рэнтгенаструктурны аналіз
реторта - рэторта, -ты
решетка - рашотка, -кі
решетка кристаллическая - рашотка крышталічная
ржавление - іржа́ўленне, -ння
ржавчина - іржа, іржы
родий - родый, -дыю
родство - роднасць, -ці
ртуть - ртуць, -ці
рубидий - рубідый,-дыю
руда - руда, -ды
рутений - рутэній, -нію
рыхлый - рыхлы
ряд (последовательность) - рад, ра́да; шэраг, -гу
ряд напряжений металлов - рад (шэраг) напружанняў металаў

С

сажа - сажа, -жы
самовоспламенение - самазагаранне, -ння
самовоспроизведение - самаўзнаўленне, -ння; самааднаўленне, -ння
самопроизвольный - самаадвольны
самородный-самародны
сахар - цукар,-кру
сахароза - цукроза, -зы
сварка - зварка, -кі
свежеосажденный - свежаасаджаны; толькі што (нядаўна) асаджаны
свежеприготовленный - свежапрыгатаваны; толькі што (нядаўна) прыгатаваны
свет - святло, -ла
светопоглощение - святлопаглынанне, -ння
свинец - свінец, -нцу
свойство - уласцівасць, -ці
связывать - звязваць
связывающий - су́вязны
связь - су́вязь,-зі
сгорание - згаранне, -ння
сдвиг - зрух, зру́ху; (процесс) зрушэнне, -ння
сдвиг химического равновесия - зрух (зрушэнне) хімічнай раўнавагі
селективность - селектыўнасць, -ці
селен - селен, -ну
селитра - сале́тра, -ры
семейство - сям'я, сям'і
s-семейство - s-сям'я
сера - сера, -ры
серебро - серабро, -ра; срэбра, - ра
серебряный - сярэбраны
сероуглерод - серавуглярод, -ду
сеть - сетка, -кі
сеть асбестовая - сетка азбеставая
сжатие - сцісканне, -ння; сціск, сціску
сжигание - спальванне, -ння
сжижение - звадкава́нне, -ння; звадкоўванне, -ння
сила - моц, моцы; сіла, -лы
силикагель - сілікагель, -лю
силикат - сілікат, -ту
сильвинит - сільвініт, -ту
сильные и слабые электролиты - моцныя і слабыя электраліты
символ - сімвал, -ла
символ химический - сімвал хімічны
симметрия - сіметрыя, -рыі
синтез - сінтэз, -зу
синтетический - сінтэтычны
система - сістэма, -мы
систематический - сістэматычны
скандий - скандый, -дыю
скачок - скачок, -чка
скачок потенциала - скачок патэнцыялу
склянка - бутэлька, -кі; пляшачка, -кі
скорость - хуткасць, -ці; скорасць, -ці
сливать - зліваць
сложный - складаны
слой - слой, слоя; пласт, пласта́
слой защитный - слой (пласт) засцерагальны
смачивание - змочванне, -ння
смесь - сумесь, -сі
смещение - зрух, зруху; зрушэ́нне, -ння; зру́шванне, -ння
снаружи - звонку
согласованный (процесс) - узгодненый; (слаженный) сула́дны
сода - сода, соды
сода кальцинированная - сода кальцынава́ная
сода кристаллическая - сода крышталічная
сода питьевая - сода пітна́я
содержание (сущность, смысл) - змест, зместу; (количество) колькасць, -ці
содержимое - зме́сціва, -ва
содержится - знаходзіцца; змяшчаецца
соединение - злучэнне, -ння
сокращать - скарачаць
соль - соль, солі
соль бертолетова - соль берталетавая
соль поваренная - соль кухонная (паварная)
сольватация - сальватацыя, -цыі
сообщать свойства - надаваць уласцівасці
соосаждение - суасаджэнне, -ння
соотношение - суадносіны, -сін
сопоставление - супастаўленне, -ння; параўнанне, -ння
сопряжение - спалучэнне, -ння
сопряженный - звязаны; спалучаны
состав - састаў, -таву; склад, -ду

составить - саставіць ;
скласці
состояние (пребывание) - знаходжанне, -ння ; (положение) стан, -ну
состояние возбужденное - стан узбуджаны
состоять из - складацца з
сосуд - пасудзіна, -ны
соударение - сутыкненне, -ння
сочетание - спалучэнне, -ння
спаренные электроны - спараныя электроны
спектр - спектр, спектра
специфический - спецыфічны
спин - спін, спіна
спин электрона - спін электрона
спирт - спірт, спірту
спиртовка - спіртоўка, -кі
спичка - запалка, -кі ; сярнічка, -кі
сплав - сплаў, сплаву
сплавление - сплаўленне, -ння
способ - спосаб, -бу
способность - здольнасць, -ці
справочник - даведнік, -ка
сравнение - параўнанне, -ння
среда - асяроддзе, -ддзя
среда реакционная - асяроддзе рэакцыйнае
сродство (сходство) - падабенства, -ва ; (родственность) роднасць, -ці
сродство атома к электрону - схільнасць (роднасць) атама да электрона
сродство химическое - роднасць хімічная
стабильный - стабільны
стакан химический - шклянка хімічная
стандартный - стандартны
стекло - шкло, шкла
стекловидный - шклопадобны
стеклянный - шкляны
степень - ступень, -ні
стереоизомерия - стэрэаізамерыя, -рыі
стержень - стрыжань, -жня ; шпень, шпяня
стерический - стэрычны
стойкий - стойкі ; трывалы
столкновение - сутыкненне, -ння
строение - будова, -вы
стронций - стронцый, -цыю
структура - структура, -ры
струя - струмень, -ня
ступенчатый - ступеньчаты
сублимация - сублімацыя, -цыі
сулема - сулема, -мы
сурьма - сурма, -мы
суспензия - суспензія, -зіі
сфера - сфера, -ры
сходный - падобны
сходство - падабенства, -ва
сырье - сыравіна, -ны

Т

таблица - табліца, -цы
таллий - талій, -лію
тантал - тантал, -лу
таутомерия - таўтамерыя, -рыі
твердость - цвёрдасць, -ці
текучесть - цякучасць, -ці
теллур - тэлур, -ру
температура - тэмпература, -ры
теория - тэорыя, -рыі
теплоемкость - цеплаёмістасць, -ці
теплопроводность - цеплаправоднасць, -ці
теплота - цеплата, -ты
термодинамика - тэрмадынаміка, -кі
термодинамический - тэрмадынамічны
термометр - тэрмометр, -ра
термостат - тэрмастат, -та
термостойкость - тэрмаўстойлівасць, -ці
термохимический - тэрмахімічны
термохимия - тэрмахімія, -міі
терять - губляць ; трапіць
тетраэдр - тэтраэдр, -ра
технеций - тэхнецый, -цыю
течение реакции - ход рэакцыі ; працяканне рэакцыі
тигель - тыгель, тыгля
тиосоль - тыясоль, -лі
титан - тытан, -ну
титр - цітр, цітру
титрование - цітраванне, -ння
тождество - тоеснасць, -ці
ток - ток, тока ; электрычнасць, -ці
токсический - таксічны
толочь - таўчы
толченый - тоўчаны
толуол - талуол, -лу
толщина - таўшчыня, -ні
тонкий - тонкі
топливо - паліва, -ва
торий - торый, -рыю
торф - торф, торфу
точность - дакладнасць, -ці
травление - траўленне, -ння
трение - трэнне, -ння
третичный - трацічны
тритий - трытый, -тыю
тройной - трайны
тротил - тратыл, -лу
трубка - трубка, -кі
труднорастворимый - цяжкарастваральны
тугоплавкий - тугаплаўкі
тяжелый - цяжкі

У

увеличить - павялічыць
угар - чад, чаду
углевод - вугляводу, -ду
углеводород - вуглевадарод, -ду
углекислота - вуглекіслата, -ты
углерод - вуглярод, -ду
угол - вугал, вугла
уголь - вугаль, -лю
уголь активированный - вугаль актываваны
уголь древесный - вугаль драўнінны
уголь каменный - вугаль каменны
удаление - выдзяленне, -ння
удельный - удзельны
удельный вес - удзельная вага

удобрение - удабрэнне, -ння; (навозное) угнаенне, -ння
удушливый - удушлівы; задушлівы
узкогорлый - вузкагорлы
укрупнение - узбуйненне, -ння
уксус - воцат, -ту
уксусная кислота - воцатная кіслата
уксуснокислый - воцатнакіслы
улетучиваться - выпароўвацца
улетучиться - выпаравацца
ультрафиолетовый - ультрафіялетавы
уменьшаться - памяншацца; змяншацца
упаковка - упакоўка, -кі
упаковка атомов - упакоўка атамаў
упаривать - упарваць
уплотнение - зацвярдзенне, -ння; ушчыльненне, -ння
упорядоченный - упарадкаваны
упрочнение - умацаванне, -ння
упрощенный - спрошчаны
упругость - пруткасць, -ці; пругкасць, -ці
уравнение - ураўненне, -ння; раўнанне, -ння
уравнивать - раўнаваць; ураўноўваць
уравновешивать - ураўнаважваць
уран - уран, урану

уровень - узровень, узроўню
усиление - узмацненне, -ння
ускорение - паскарэнне, -ння
ускорять - паскараць
условие - умова, -вы
условие необходимое - умова неабходная
условия нормальные - умовы звычайныя
усложнить - ускладніць
установить (определить) - вызначыць; выявіць; (придать положение) усталяваць; наладзіць
установить прибор - устанавіць прыбор
устойчивость - устойлівасць, -ці
устройство - устройства, -ва; прылада, -ды
ухудшение - пагаршэнне, -ння
учение - вучэнне, -ння

Ф

фабрика - фабрыка, -кі
фаза - фаза, -зы
фактор - фактар, -ру
фарфор - фарфор, -ру
фенол - фенол, -лу
фенолфталеин - фенолфталеін, -
фермент - фермент, -ту
ферромагнитный - ферамагнітны
фиксатор - фіксатар, -ра
фильтр - фільтр, фільтра
фильтрат - фільтрат, -ту
фильтровальная бумага - фільтравальная папера
фильтрование - фільтраванне, -ння
флогистон - флагістон, -ну
флюоресценция - флюарэсцэнцыя, -цыі
фольга - фольга, -гі
форма - форма, -мы
принимать форму - прымаць форму; набываць форму
формула - формула, -лы
фосген - фасген, -ну
фосфат - фасфат, -ту
фосфид - фасфід, -ду
фосфор - фосфар, -ру
фотоколораметрия - фотакаларымéтрыя, -рыі
фотометр - фатометр, -ра
фотометрический - фотаметрычны
фотометрия - фотамéтрыя, -рыі
фотон - фатон, -на
фотосинтез - фотасінтэз, -зу
фотохимический - фотахімічны
фракционный - фракцыйны
фракция - фракцыя, -цыі
франций - францый, -цыю
фтор - фтор, фтору
фтористоводородная кислота - фторыставадародная кіслата
функциональная группа - функцыянальная група
функция - функцыя, -цыі
футеровка - футроўка, -кі; абліцоўка, -кі

Х

халькопирит - халькапірыт, -ту
хаотическое движение - хаотычны рух
характеристика - характарыстыка, -кі
характерный - характэрны
хелатный - хелатны
химикат - хімікат, -ту
химический - хімічны
химия - хімія, -міі
хлопок - бавоўна, -ны
хлопья - камякі, -коў
хлор - хлор, хлору
хлорид - хларыд, -ду
хлорирование хлараванне, -ння
хлористоводородный, - хлорыставадародны
хлорка - хлёрка, -кі
хлорный - хлорны
хлорная известь - хлорная вапна
хлорофилл - хларафіл, -лу
хлороформ - хлараформ, -му
хлорофос - хларафос, -су
ход анализа - ход аналізу
холод - холад, -ду
на холоде - у холадзе
холодильник - халадзільнік, -ка
хранение - захоўванне, -ння
хром - хром, хрому
хроматография - храматаграфія, -фіі
хромирование - храміраванне, -ння
хромовокислый - храмавакіслы
хромофор - храмафор, -ру
хрупкий - ломкі; крохкі
хрусталь - хрусталь, -лю

Ц

цвет - колер, -ру
цветной - каляровы
цезий - цэзій, -зію
целлюлоза - цэлюлоза, -зы

целочисленный - цэлалі-
кавы
цемент - цэмент, -ту
центр - цэнтр, цэнтра
центрифуга - цэнтрыфуга,
-гі
центрифугировать - цэнтры-
фугаваць
центробежная сила - цэнтра-
бежная сіла
цепь - ланцуг, -га
звено цепи - звяно
ланцуга
цепная реакция - ланцуго-
вая рэакцыя
циан - цыян, -ну
цианамид - цыянамід, -ду
цикл - цыкл, цыкла
циклический - цыклічны
циклогексан - цыклагексан,
-ну
цилиндр - цыліндр,-ра
цинк - цынк, цынку
цирконий - цырконій, -нію
цис-конфигурация - цыс-канфі-
гурацыя, -цыі
цифра - лічба, лічбы

Ч

частица - часцінка, -кі
частичный - частковы
частота - частата, -ты
часть - частка, -кі
чашка - кубак, -бка
чашка весов - шаля, -лі
чернила - чарніла, -ла
чернь - чэрнь, -ні
чернь платиновая - чэрнь
платынавая

четверть - чвэрць, -ці
чешуйка - лускавінка, -кі
чешуйчатый - лускаваты
число - лік, ліку
число электронов - колькасць
электронаў
чистота - чыстата, -ты; чысці-
ня, -ні
чистый - чысты
чувствительность - чуллівасць,
-ці; адчувальнасць, -ці
чувствительные весы - чуллівая
ва.а
чувствительный элемент - адчу-
вальны элемент
чугун - чыгун, -ну

Ш

шамотный кирпич - шамотная цэг-
ла
шелк - шоўк, шоўку
шелк искусственный - шоўк штуч-
ны
шерсть - шэрсць, шэрсці; (овечья)
воўна, -ны
ширина - шырыня, -ні
широкогорлая - шыракарылая
шкала - шкала, -лы
шкаф - шафа, -фы
шкаф сушильный - шафа сушыльная
шлак - шлак, шлаку
шпатель - шпатэль, -ля
штатив - штатыў, - тыва

Щ

щавелевая кислота - шчаўевая
кіслата

щавелевокислый - шчаўева-
кіслы
щелочная реакция - шчолач-
ная рэакцыя
щелочь - шчолач, -чы
щепотка (крупинка) -
дробка, -кі
щипцы - (техн.) абцугі, -гоў

Э

эбонит - эбаніт, -ту
эквивалент - эквівалент, -ту
экзотермический - экзатэр-
мічны
экран - экран, -на
экран защитный - экран за-
сцерагальны; заслона засце-
рагальная
экранировать - экраніраваць;
засланяць
эксикатор - эксікатар, -ра
эксперимент - эксперымент, -ту
экспресс-анализ - экспрэс-
аналіз, -зу
экстрагирование - экстра-
гаванне, -ння
экстракт - экстракт, -ту
экстракция - экстракцыя, -
-цыі
эластичный - эластычны
электричество - электрычнасць,
-ці
электровалентность - электра-
валентнасць, -ці
электрод - электрод, -да
электролиз - электроліз, -зу
электролизер - электралізёр,
-ра

электролит - электраліт, -ту
электрон - электрон, -на
электроотрицательность -
электраадмоўнасць, -ці
электропроводность - электра-
праводнасць, -ці
электрофильность - электрафіль-
насць, -ці
электрофорез - электрафарэз, -зу
электрохимический ряд напряже-
ний - электрахімічны рад (шэраг)
напружанняў
электрохимия - электрахімія,
-міі
элемент - элемент, -та
элементарный анализ - элементар-
ны аналіз; элементны аналіз
эмаль - эмаль, -лі
эмульсия - эмульсія, -сіі
эндотермический - эндатэрмічны
энергия - энергія, -гіі
энергия лучистая - энергія пра-
менная
закон сохранения энергии - за-
кон захавання энергіі
энтальпия - энтальпія, -піі
энтропия - энтрапія, -піі
эпоксидирование - эпаксідаванне,
-ння
эпоксидная смола - эпаксідная
смала
этерификация - этэрыфікацыя,
-цыі
этилен - этылен, -ну
этиленгликоль -этыленгліколь,
-лю
этиловый спирт - этылавы спірт
эфир - эфір, -ру
эффект - эфект, -ту

эффективный заряд - эфектыуны зарад

Я

явление - з'ява, -вы
яд - яд, яду ; атрута, -ты
ядерный - ядзерны
ядохимикат - ядаˇімікат, -ту
ядро - ядро, -ра
яркий - яркі
ячейка - ячэйка, -кі

Вучэбнае выданне

Руска-беларускі слоунік хімічных тэрмінау

Укладальнікі - Семяновіч Інэса Антонаўна
Ціханау Аляксандр Сямёнавіч
Канаш Вячаслау Аляксандравіч

Падпісана у друк 26.10.95. Фармат 60 x 84 1/16.
Папера друк. № 2. Афсетны друк. Ум.друк.арк. 2,0
Ум.фарб.адб. 1,9. Ул.-выд.арк. 1,7. Тыраж 150 экз.
Заказ 416. Цана 2000 руб.
Ратапрынт БДПУ. 220809, г.Мінск, вул. Савецкая,18.